

Nieuwsbrief Empese en Tondense Heide

FASE 2 | Voor geïnteresseerden

Nummer 9 - september 2023

Natuurherstel

De Empese en Tondense Heide is een weids en open gebied waar je nog restanten kunt vinden van een bijzondere vegetatie van droge en natte heide, blauwgrasland en nat schraalland afgewisseld met vennen. De waarde voor het natuurbehoud van de kwetsbare natuur op de Empese en Tondense Heide is bijzonder groot.

Provincie Gelderland, Waterschap Vallei en Veluwe en Natuurmonumenten realiseren samen de juiste omstandigheden waardoor de natuurlijke en afwisselende vegetatie in het Natura 2000-gebied Empese en Tondense Heide kan terugkeren. De natuurherstelmaatregelen zijn vastgelegd in het beheerplan landgoederen Brummen. Met het tegengaan van het dichtgroeien van het open gebied, het herstellen van het hydrologische systeem op basis van oude landschapsvormen en het daarmee verbeteren van het leefgebied van planten- en diersoorten zal de Empese en Tondense Heide zich verder kunnen ontwikkelen tot een prachtig natuurgebied.

Fase 2

Graag nemen we u mee in de maatregelen die we willen gaan treffen in fase 2. Tussen 2012 en 2014 zijn de eerste herstelmaatregelen uitgevoerd. Sinds oktober 2022 werken we in een ander deel van de Empese en Tondense Heide. Het leefgebied van zeldzame planten- en diersoorten wordt versterkt door de oppervlakte te vergroten en het gebied minder voedselrijk te maken. De maatregelen zijn gericht op het langer vasthouden van gebiedseigen water, het ondieper maken of dempen van beken en sloten en het afgraven van de bovenste grondlaag met decennialange bemesting.

Eline ter Schure stelt zich voor

Graag stel ik mezelf voor. Mijn naam is Eline ter Schure, boswachter van de natuurgebieden Empese en Tondense Heide, Beekbergerwoud, Hiemberg, Soerense Broek en Groot Soerel in de IJsselvallei. Ik ben de opvolgster van boswachter Ruud Wantia, die tegenwoordig in Twente werkzaam is.

Mijn hele leven heb ik al rond de gebieden in de IJsselvallei gewoond en dat maakt het voor mij extra bijzonder dat ik hier aan de slag mag. Momenteel ben ik woonachtig in Rheden. Ik ben 23 jaar en heb in juni de opleiding Bos- en Natuurbeheer afgerond aan het Yuverta in Velp.

Naast mijn werk bij Natuurmonumenten ben ik veel bezig met mijn hobby's. Ik heb 2 lieve paarden en ga graag naar de sportschool. Als

ik dan nog tijd over heb, ben ik altijd buiten te vinden. Mij mag je wakker maken voor een mooie wandeling of voor het surfen van een paar golven.

Per 1 september 2023 werk ik als boswachter bij Natuurmonumenten en kun je mij tegenkomen in natuurgebied Empese en Tondense Heide. Heb je vragen en/of opmerkingen? Spreek me gerust aan. Mailen kan ook naar: e.terschure@natuurmonumenten.nl.

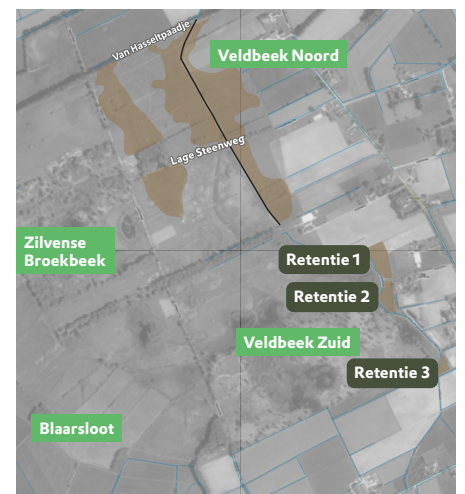
Werkzaamheden in volle gang

De vakanties zijn voorbij, dus de werkzaamheden in natuurgebied Empese en Tondense Heide zijn weer in volle gang. De komende periode concentreren de werkzaamheden zich op de deelgebieden Veldbeek Noord & Veldbeek Zuid en Blaarsloot.

Veldbeek Noord

Binnen het deelgebied Veldbeek Noord wordt binnenkort gestart met het vervolgen van het plaggen en afvoeren van de grond van het perceel ten zuiden van de Lage Steenweg en Hallsedijk 35.

Voor het dempen van de Veldbeek Noord is een watervergunning nodig, omdat deze activiteit een effect heeft op het oppervlaktewater en op het grondwater. Er moet nog nadere afstemming plaatsvinden tussen

Waterschap Vallei en Veluwe, Provincie Gelderland, enkele grondeigenaren en Natuurmonumenten om tot een zo optimaal mogelijk waterbeheer te komen.

Lees verder op de volgende pagina →

Aanleg retentiegebied langs Veldbeek Zuid (Retentie 2).

Zodra de vergunning door het waterschap wordt verleend, informeren wij u dat de gegevens van de aanvraag zijn in te zien op de website van Waterschap Vallei en Veluwe.

Veldbeek Zuid

In september worden de 3 retentiegebieden langs het zuidelijke deel van de Veldbeek aangelegd. De gebieden langs de Veldbeek Zuid worden daarvoor afgegraven en verdiept. Voor deze werkzaamheden is op 2 maart 2023 een watervergunning verleend.

Het hoofddoel van de 3 retentiegebieden is het tijdelijk bergen en vasthouden van water in situaties met een teveel aan regenwater. De nieuwe oevers worden als natuurvriendelijke oever met een flauw talud afgewerkt. Dankzij een natuurvriendelijke oever wordt er - in tegenstelling tot een harde rechte oever - ruimte gegeven zodat oeverplanten en dieren zich kunnen vestigen. Dit zorgt voor meer leven in en om het water en een grotere biodiversiteit.

Aanleg retentiegebied langs Veldbeek Zuid (Retentie 2).

Blaarsloot

In augustus is gestart met het dempen van de bestaande Blaarsloot en het graven van een stuk nieuwe Blaarsloot op de grens tussen de percelen van Jaap Grolleman en Natuurmonumenten. De Blaarsloot wordt in zuidelijke richting verplaatst. Daarnaast wordt de bodemhoogte van de nieuwe Blaarsloot een stuk hoger dan die van de oude Blaarsloot. Hierdoor zal er minder verdroging van de Eerbeekse Hooilanden plaatsvinden.

De functies van de te dempen Blaarsloot (sloot, plas-dras berm en wandelpad) zullen worden verplaatst naar de nieuw te graven Blaarsloot. Met plas-dras berm wordt een geleidelijke overgang bedoeld van droge walkant, via een licht afhellende oever naar een waterpartij. Geleidelijke overgangen zorgen voor een gevarieerde flora en fauna en zo'n brede natuurlijke oever kan als buffer worden gebruikt bij tijdelijke hogere waterstanden. Begin september worden de werkzaamheden bij de nieuwe Blaarsloot afgerond.

Aanleg nieuwe Blaarsloot met sloot en plas-dras berm.

Het dempen van de huidige Blaarsloot.

Voorde in de Lage Steenweg

Eind september wordt gestart met de aanleg van de voorde (doorwaadplaats) in de Lage Steenweg. Deze voorde gaat een verbinding creëren tussen beide zijdes van de Lage Steenweg, zodat het water van hoger gelegen gebied naar lager gelegen gebied kan stromen.

Soort uitgelicht: ringslang

De ringslang is de grootste slang van Nederland. Vrouwjes kunnen tot wel een meter lang worden. Gevaarlijk is deze slang niet, hij is bijvoorbeeld niet giftig. Als er gevaar dreigt doet de ringslang alsof hij dood is. En als het echt gevaarlijk is, scheidt hij een stinkende substantie uit.

Je herkent de ringslang aan zijn ronde zwart-gele ogen, zijn grijze huid met

donkere vlekjes en zijn geelwitte ring in de nek. Vooral in het voorjaar warmt hij graag

op in de zon. De ringslang legt zijn eieren op warme vochtige plekken, zoals composthopen en ruige mesthopen.

Hij eet graag slakken, padden, kikkers, muizen en soms vis. Deze vindt hij bij poelen en vijvers. De ringslang houdt een winterslaap in holtes of onder een hoop bladeren of takken.

Vanwege de verdroging is de ringslang lange tijd niet meer in natuurgebied Empese en Tondense Heide waargenomen. Inmiddels wordt de soort weer jaarlijks gezien in het gebied.

Meer weten? Kijk op www.nm.nl/natuurherstel-empe-tonden

Uitgave van Natuurmonumenten
Beheereenheid Zuid-Veluwe en IJsselvallei
Vrijenbergweg 24b | 7371 AA Loenen
E empetonden@natuurmonumenten.nl
T (055) 312 55 00

Contact
Gebiedsboswachter Eline ter Schure
E e.terschure@natuurmonumenten.nl
T (06) 57 52 73 12

Aanmelden nieuwsbrief
Meld u aan via empetonden@natuurmonumenten.nl

Afmelden nieuwsbrief
Meld u af via empetonden@natuurmonumenten.nl

Aan informatie in deze nieuwsbrief kunnen geen rechten worden ontleend.

